

У маневрима "Запад 2021" у Русији и Белорусији учествују војске из десет земаља, између осталог и из Србије. Вежбе се разликују од претходних. Какав значај оне имају за регион и како реагују суседне земље, пише Дојче веле.

Заједнички стратешки маневри „Запад 2021“ (Запад-2021) почињу 10. септембра и одржавају се на четири белоруска и девет руских полигона. Укупно ће учествовати до 200.000 војника.

У Белорусији и Русији се сваке две године одржавају вежбе „Колективних снага за брзо реаговање“ (ЦРРФ) земаља које припадају војном савезу „Организација Уговора о колективној безбедности“ (ОДКБ). Стратешки војни маневри последњи пут су изведени 2017. под именом „Запад“.

Према информацијама из Минска, у првом делу маневра, на белоруској територији, биће само 12.800 војника, укључујући 2.500 из Русије и око 50 из Казахстана.

Овога пута, у другом делу маневара на руском тлу, придружиће се и војска из Јерменије,

Казахстана, Таџикистана, Индије, Киргизије, Монголије, Србије и Шри Ланке. Кина, Вијетнам, Мјанмар, Пакистан и Узбекистан шаљу посматраче.

„Велики руски војни шоу“

Оно што је овога пута посебно јесте невиђен опсег маневара, каже Сергеј Богдан са историјског института Фридрих Мајнеке при Слободном универзитету у Берлину. „Маневри на које је Минск некада утицао, сада се претварају у бину за велики руски војни шоу“, оцењује Богдан за DW. Он је истовремено уверен да је учешће казахстанске војске постигнуће за Минск: „Мислим да је Белорусија, због озбиљне политичке изолације, желела још веће учешће Казахстана и других земаља.“

Денис Мељанцов из експертске платформе „Минск-дијалог“ објаснио је у интервјуу за DW да први део маневара који се одвија у Белорусији, традиционално има за циљ одбрану руско-белоруске уније. Овога пут је, међутим, предвиђено мање људства и опреме него пре четири године. А у другом делу, на руским полигонима, Москва жели да покаже да „има довољно савезника и да може да направи коалицију против Запада“, рекао је Мељанцов.

Војни стручњак Василиј Кашин са Московске високе економске школе убеђен је да су садашње вежбе намењене и испитивању оперативне спремности читавог командног система руских оружаних снага у случају великих сукоба: „Да су односи између Русије и Запада конструктивнији, маневри би изгледали другачије – са много посматрача“, указао је Кашин за DW.

Вежбе одражавају стање у региону

Маневри „Запад 2021“ засновани су на кризном и конфликтном сценарију повезаном са „повећањем активности илегалних оружаних група, сепаратистичких и међународних терористичких организација уз спољну подршку“.

Према речима Сергеј Богдана, тај сценарио се практиковао и у претходним заједничким

маневрима. Василиј Кашин такође сматра да се вежбе одржавају ради спремности против терористичких напада. Међутим, према мишљењу тог стручњака, позивање на „спољну подршку“ указује на озбиљне међународне разлике. „Русија и Запад међусобно се оптужују за субверзивне активности. Зато то оправдање само одражава лоше стање односа између Москве и држава НАТО“, оцењује Кашин.

Реакција суседа и последице по регион

Током маневара „Запад 2017“, европски посматрачи су страховали да би део руских трупа могао и да остане у Белорусији. Према Денису Мељанцову, разлог за то био је напет однос између Русије и Украјине.

И ове године чују се слични гласови, укључујући оптужбе да Москва и Минск против ЕУ воде хибридни рат – комбинацију класичних војних операција, сајбер напада или пропаганде.

Према речима стручњака, то има везе са изолацијом Белорусије и санкцијама које је Запад увео, након што је Александар Лукашенко прошле године сузбио масовне протесте. Други разлог је избегличка криза коју је Белорусија изазвала на граници са Литванијом и Пољском.

Василиј Кашин наглашава да су времена пре и после протеста против званичних резултата председничких избора у августу 2020. две различите епохе у белоруској спољној политици. „Минск зна да су мале шансе да се у догледно време врати ономе што је некада било такозвана мулти-векторска политика. Лукашенко је дуго успевао да седи на две столице, али је морао да донесе одлуку, и то је учинио“, сматра Кашин. Према његовим речима, Лукашенко сада жели да демонстрира потпуно нови ниво војне интеракције са Русијом.

Пре четири године, Минск је још демонстративно противречио Москви и тражио да се маневри одржавају на полигонима удаљеним од државних граница, захтевајући притом и већу транспарентност са што је могуће више посматрача, подсећа Мељанцов. Истовремено, према Богдану, Запад је претходних година оптуживао Белорусију да погоршава ситуацију и да такорећи помаже у припреми руске инвазије на Украјину.

Маневри НАТО у Украјини

Везано за реакцију суседа у региону на маневре „Запад 2021“, Сергеј Богдан каже да ће се крајем септембра на свим полигонима за обуку украјинске војске, али и на Црном и Азовском мору, одржати маневри „Заједнички напори 2021“ (Јоинт Ефортс) – уз учешће војске из десетак чланица НАТО и земаља-партнера.

„Обе стране проширују своје маневре, појачавају своју офанзивну компоненту, па чак и изазивају једна другу“, рекао је Богдан. Он очекује да ће се регион „све више милитаризовати, што ће имати последице по сигурност и стабилност целог континента и света.“

„Личи на хладноратовску рутину“

Упркос свим проблемима, каже Кашин, ситуацију не треба превише драматизовати: „Пре састанка Бајдена и Путина у Женеви у јуну, постојао је период изузетно опасних тензија око Украјине. Било је концентрација трупа, великих вежби и непријатног тона. Самит није променио ништа фундаментално, али је донео одређено попуштање.“

Према Кашиновим речима, тренутним маневрима, који се одвијају готово истовремено, супротне стране показују да су спремне да бране своје интересе. У исто време, нико не жели да оде предалеко. „Ово већ личи на хладноратовску рутину“, закључује Кашин.

(Дојче веле)